

Wommelgemse Heemkundige Kring "De Kaeck" vzw

MEDEDELINGENBLAD

Ledenblad: december 2019 - januari 2020: nummer 384
Tweemaandelijks tijdschrift, verschijnt op 1 februari, 1 april, 1 juni,
1 augustus, 1 oktober, 1 december
Oplage: 180 expl. ISSN=0777-804X

Verantwoordelijke uitgever: Eddy Smits- Schaarbosstraat 10 – 2160 Wommelgem – tel.: 03/354.40.72
e-mail: eduard.smits@skynet.be - "W.H.K. De Kaeck www.dekaeck.be - Bankrekening (IBAN) : BE12 9799 5205 4092

TE NOTEREN:

4 januari : Eerste Algemene Vergadering !
Documentatiecentrum Fort II straat 1 -
14u (zie verder in deze mededelingen)

22 februari : Tweede Algemene Vergadering
Documentatiecentrum Fort II straat 1 -
14u (zie verder in deze mededelingen)

REISLUSTIGE LEDEN

- * "*Groetjes*" mochten we ontvangen van H el ene Herteleer "*uit haar tweede thuis*"; "*Scheffau am Wilden Kaiser*" (Oost.)
- * "*Vele groeten van de bakkersmolen*" (Wildert/B) ontvingen we van Walter van Honst e
- * "*Heerlijk ontspannen. genieten van natuur en all-in hotel service*". Een kaartje van Patricia en Raymond Van Holewinckel-De Cnodder en Ingrid en Ludo Van Donink-De Cnodder uit Winterberg (D.1)

SCHENKINGEN

- * Carine Van Looy schonk ons een exemplaar van "Het Gulden Boek der Vuurkaart" een naslagwerk over de Grote Oorlog (zie verder in dit blad).
- * Jef Dauwen schonk ons een mooie affiche en enkele ingekaderde titelbladzijden van sporttijdschriften in verband met wielrenner Jos Somers.

Tevens schonk hij ons een "boekwerk" waarin alle voetbaluitslagen zijn opgenomen van de voetbalploeg VV.Ternesse sinds 1927 (In het boek vonden we nog een klein briefje met tekst: "verzameld door Alois Sledsens?").

De heer Segebarth uit Deurna schonk ons drie dorsvlegels in zeer goede staat.

LIDGELDEN

Reeds enkele leden hebben zich in orde gesteld met het lidgeld voor 2020, onze dank hiervoor! Leden die hun lidgeld nog niet in orde hebben gebracht, doen dit best nog deze maand. **Bij beslissing van de Algemene Vergadering van februari 2016 bedraagt het lidgeld 15,- , ere-leden betalen 25,-  .** U kunt dit bedrag overschrijven op de rekening van de Heemkundige Kring BE12 9799 5205 4092 met vermelding "lidgeld 2020" (Schatbewaarder N. Heylen, De Reet 6, 2160 Wommelgem - tel.03 353.20.13)

ALGEMENE VERGADERING

De datum voor onze Algemene Vergadering werd vastgesteld op zaterdag 4 januari 2020 te 14u en heeft plaats in ons documentatie-centrum Fort 2 straat 1, 2160 Wommelgem. Met deze zijn onze leden uitgenodigd de vergadering bij te wonen.

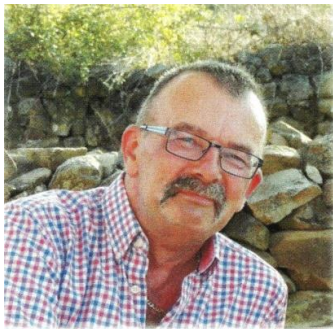
Let wel op: naar (minder goede) gewoonte slaagt onze vereniging er niet in om

voldoende leden te mobiliseren om geldig te kunnen vergaderen (de helft +1 van de leden moet aanwezig zijn) waardoor die eerste vergadering steeds een maat voor niets is. Als dit ook zo is in 2020 dan zal er een **tweede vergadering** plaatsvinden op **22 februari 2020**. Deze vergadering kan dan ongeacht het aantal aanwezigen wel geldig verlopen. Naar (en ditmaal goede) gewoonte wordt deze tweede vergadering besloten met een **heerlijke pannenkoekenbak**.

HET JAARFEEST 2019

Mogen we schrijven dat het een feestelijke avond was? Vast en zeker wel! 40 leden schoven aan en smulden van een overdadige feestmaaltijd. Onze voorzitter vroeg zich af "hoeveel varkens we eigenlijk hadden opgegeten"? Het hoofdgerecht bestond immers uit varkenswangetjes en daar elk varken maar twee wangen heeft Dat ons bestuur soms bokkensprongen maakt mocht blijken uit het nagerecht : een sorbet van passievruchten. Maar hoort een sorbet geen tussengerecht te zijn? Ons niet gelaten: het was in elk geval lekker. Tussen de gangen door trad Kris Engelen op. Hij vergastte ons op de zogenoemde "evergreens" en 't viel ons op dat de zanger "een goeie stem" had. Weer eens een gezellige avond die rond 22u30 stilaan op zijn einde liep.

NECROLOGIE

* We vernamen het overlijden van ons oud-lid Tony Davis. Hij werd geboren te Birmingham op 13 juli 1956 en overleed te Wilrijk op 28 september 2019. Tony was "vrijwilliger" bij de Fort 2 vrienden, en was vroeger ook actief als bestuurslid van de

Wommelgemse Turners. Aan de familie bieden wij onze christelijke deelneming aan.

* Uit de Gazet van Antwerpen vernamen we het overlijden van Frans Wouters, bij ons beter bekend onder de naam "Sus Cavo". Hij werd geboren te Grobben-donk op 15 december 1930 en overleed in Herentals op 8 oktober 2019. "Sus" had voor onze kring een "boontje". Zo trad hij nog op tijdens het

teerfeest van 2009. Hij schreef toen ".....Met veel plezier mag ik nog eens naar de heemkundige kring in Wommelgem komen met mijn trekkzak en orgeltje. Het optreden is gratis en aan 't tafel schuif ik graag mee aan..... En waar is de tijd heen, de Sledsens lang geleden, we gaan er het beste van maken....."

Sus was een echte volkskunstenaar, met hem verdwijnt een vertrouwd gezicht uit de "orgelwereld" en de volkscultuur.

* Tevens vernamen we het overlijden van Herman Wonnink. Herman was opgenomen in het Hof ten Dorpe en is aldaar overleden. Eigenlijk was Herman een onderschat persoon en iemand die voor onze kring toch wat betekend heeft. Zo was hij van 1999 tot 2006 lid van de Raad van Bestuur van onze Kring. In 2006 werd Herman opgenomen in een speciale kliniek voor de behandeling van zijn ziekte en nam hij ontslag uit de raad van bestuur. Toen zijn we hem wat uit het oog verloren.

Maar ook voor zijn deelname aan de Raad van Bestuur kon de kring op hem beroep doen. Zo is de elektrische buiteninstallatie aan de Sint- Janskapel, waar wij nu nog altijd van profiteren tijdens de Sint-Jansfeesten, door hem uitgevoerd. Het is spijtig te noemen dat Herman vereenzaamde en stilaan wegwijnde in het rust- en verzorgingstehuis en dat wij hebben nagelaten, ook al waren we niet tijdig op de hoogte van het overlijden, hem nog een welverdiende groet te brengen

DE KRIJTER Nr. 3

De Krijter nr.3-2019 staat op stapel en je mag hem verwachten rond 20 december. In deze "Krijter" een anekdotisch verhaal over een "enveloppenkoers" in Wommelgem. Een tekst over het ontstaan van nieuwjaarsbrieven en -kaarten. En een vervolg aan onze speurtocht naar verdwenen verenigingen tijdens het interbellum.

Wil je ook eens een heemkundig artikelje schrijven? (hoe meer hoe liever eigenlijk!) Neem dan contact op met onze voorzitter Eddy Smits. Hij zal er u dankbaar voor zijn en indien nodig een helpende hand toesteken.

OBITS of ROUWBORDEN

Op 2 november gaf dhr. Stefaan Crick van het Baron Leroy-genootschap een verhelderende uiteenzetting aangaande ontstaan en gebruik van Rouwborden ook

Obiits genaamd. Voor deze gelegenheid werd door onze kring in samenwerking met dhr. Crick een uitgave voorbereid die handelt over de obiits opgehangen in de Sint Janskapel. De uitgave, een kleurrijk document van ongeveer vijftig bladzijden, geeft een funerair beeld van de Wommelgemse adel woonachtig in Wommelgem in de 18de tot 20ste eeuw.

FUNERAIR ERFGOED
OBIITS IN DE PROVINCIE ANTWERPEN
Wommelgem

Rouwborden in de Sint-Janskapel Wommelgem®

Wommelgemse Heemkundige Kring De Kaeck
Jacques baron Le Roy Genootschap

Leden die zich deze uitgave willen aanschaffen kunnen dit door overschrijving van 10,-Euro op de bankrekening van "De Kaeck" met vermelding "uitgave Obiits" en het leveringsadres.

't STOND IN DE KRANT

Onze kring beschikt over een uitgebreid archief aan krantenartikeltjes met betrekking op Wommelgem. Momenteel zijn we bezig met het digitaliseren van deze berichten en bij het lezen ervan stuiten we af en toe op soms merkwaardige zaken. Zo lasen we in een artikeltje uit de Gazet Van Antwerpen van 15 februari 1972 het volgende :

Gemeenteraad Wommelgem

Het schaarse wild te Wommelgem mag verder gedood worden al is het dan binnen de perken van de wettelijkheid en voor de begunstigden van het jachtrecht. Tijdens de jongste raadzitting werd inderdaad gunstig advies uitgebracht aan de KOO (Kommissie Openbare Onderstand) betreffende het jachtrecht op haar gronden. Dit recht behoorde vroeger aan eremajoor Maes en wordt nu overgedragen aan de heer Slegers voor 210 fr. per jaar. Niet iedereen was het hiermee eens. .De Heer

Claes oordeelde dat Wommelgem geen jachtgebied was de stemming gaf 8 ja en 3 nee.... (tot hier het citaat)

Uit dit artikeltje kun je opmaken dat er zo'n 45 jaar geleden nog heel wat "groen" te vinden was in Wommelgem. Dat behoort evenwel tot het verleden....

MINDER PRETTIG.....

Enkele weken geleden toen we in ons museum enige voorwerpen wensten te verwisselen met "nog niet" tentoongesteld materiaal, stelden we tot onze ontzetting een serieuze daklek vast in de zone waar het landbouwmateriaal tentoongesteld wordt.

De aanblik was echt niet te vatten en ('t is niet de eerste keer) overviel ons een gevoel van onmacht.

Het plafond was zwaar beschadigd, de geschilderde muren vertoonden bruine strepen achtergelaten door het wegstromende water. Manden waren beschimmeld en zelfs het metalen ploegblad van de typische kempische ploeg was aangetast. De kast, gemaakt met MDF is verloren en er dient een nieuwe gemaakt te worden.

We hebben onze gemeentediensten ervan op de hoogte gebracht maar deze konden niet direct ingrijpen wat ons er toe aanzette om het beschadigde plafond te verwijderen. We stelden toen vast dat één van de

golfplaten van het dak naar beneden geschoven was en er een enorm gat gaapte in het dak. Met vereende krachten hebben we de golfplaat terug op haar plaats geduwd..... Hopelijk is het dak nu terug dicht....

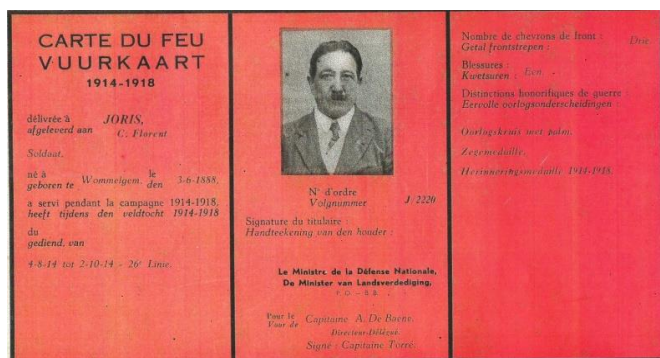
U zult wellicht begrijpen dat we in deze omstandigheden het museum, ook niet op aanvraag, kunnen openen. De beschadigde stukken dienen eerst hersteld te worden wat we deze winter, als de temperatuur het toelaat, hopen te doen. We houden onze leden op de hoogte wanneer de herstellingen voltooid zijn en het museum terug toegankelijk is.

HET GULDEN BOEK DER VUURKAART"...

Militairen die vochten aan het front tijdens de Eerste Wereldoorlog konden aanspraak maken op "Frontstrepen" (Kon.Besluit 24/06/1916 gewijzigd bij K.B. van 02/01/1917). Een eerste streep kreeg men na 18 maanden frontdienst. Vervolgens kwam er om de zes maanden frontdienst een streep bij. Door het tweede K.B. werd de dienst teruggebracht op 12 maanden. De rest bleef hetzelfde maar ook de soldaten van de ondersteunende divisies kregen recht op frontstrepen (per dag leverde elke frontstreep 0,05 Frank extra soldij op). Op 01/02/1919 werd de laatste frontstreep (de 8ste) toegekend aan alle militairen die aan de ganse oorlogsperiode hadden deelgenomen.

In de jaren dertig heerste er onder de oud-strijders ongenoegen over het feit dat ze, ondanks verschil in geleverde inspanningen tijdens gevechten en dienstjaren, allemaal gelijk werden behandeld. Een tegemoetkoming aan de ontevredenen was de invoering van de "vuurkaart" (K.B. van 14/05/1932).

Deze vuurkaart is een "eredocument" waaraan verder geen financiële tegemoetkoming verbonden was. (in 1934 werd aan de "vuurkaart" het ereteken "Vuurkruis" toegevoegd)

"Vuurkaart van Wommelgemnaar C.F. Joris"

In principe werd de vuurkaart toegekend aan de militairen die minstens 12 maanden effectieve dienst aan

het front hadden doorgebracht (9 maanden voor militairen die deelnamen aan de "bewegingsoorlog" in 1914 en het "bevrijdingsoffensief" in 1918.)

Tijdens de regering van Achille Van Acker (1954) werd nogmaals tot een tegemoetkoming aan de oud-strijders beslist. Deze beslissing handelde onder andere over de houder van een "vuurkaart", de frontstrepen, pensioenen en geneeskundige zorg. Ze kregen 75% korting op het openbaar vervoer, konden gratis op consultatie bij een daarvoor aangestelde dokter en kregen een fikse korting op medicatie. De frontstrepen (vanaf 45 jaar en afhankelijk van het aantal) leverde een rente op die om de drie maanden uitbetaald werd.

"Gulden Boek"

Het boek werd uitgegeven tijdens de jaren dertig met een laatste editie in 1940. Het bevat de namen van de oorlogsveteranen die in het bezit waren van een vuurkaart. De veteraan die in het boek wou opgenomen worden, diende hiervoor een formulier in te vullen waarbij hij moest opgeven welke onderscheidingen en frontstrepen hij had ontvangen. Er werd streng gecontroleerd of de gegevens correct waren. Bij een huisbezoek moest men de nodige bewijsstukken voorleggen. Een deel van de opbrengst van het boek diende ter ondersteuning van de "Hulpkas voor groot verminkten en invaliden". Bij kontante betaling kostte het boek 295 frank en bij maandelijkse afbetaling 325 frank. Het boek bestaat uit diverse edities: 8 nederlandsstalige en 8 franstalige. De edities zijn: 1933/1934, 1934-1935, 1935/1936, 1936/1937, 1937, 1937/1938, 1938/1939 en 1940. Bij opzoekingswerk moet je over de acht edities beschikken daar ze niet allemaal hetzelfde zijn. Onze vereniging bezit nu twee exemplaren van de uitgave: 1938/1939.

Werken mee aan dit nummer:
de Raad van Bestuur, Herman Meeus